

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5:50
četr leta	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefonski št. 34.

Občuten udarec.

Ogrska vlada se je že dlje časa trudila, da bi dobila na Francoskem veliko posojilo. Potrebovala je 560 milijonov in naravno je, da jih je šla iskat na Francosko. Dandanes so Francozi najboljše narod na svetu. Nikjer ni toliko denarja kakor na Francosku. Rusija in Brazilija, Turčija in Španška, Srbija in Bolgarska, vse dobivajo posojilo na Francoskem. Milijarde in milijarde so Francozi že posodili različnim državam in kar na denarja nikjer dobiti pod tako ugodnimi pogoji, kakor na Francosku, ga je tudi ogrska vla- da šla tja iskat.

Francoski bankirji so bili v začetku drage volje pripravljeni, posoditi ogrski državi potrebovanih 560 milijonov. Ohravnavali so z ogrsko vlado strogo kupčijsko, barantali za obrestno mero in za posebne ugodnosti in vse je kazalo, da se bo kupčija kmalu sklenila in bo vse v redu.

Tedaj pa se je naenkrat začela velika agitacija zoper to, da bi Francozi dali ogrski to posojilo. Časopisi v Parizu, v Londonu in v Petrogradu so oglašili proti dovolitvi posojila, da bi oslabili kredit monarhije, oskodovali njen ugled in jo spravili v neprijeten položaj, ki bo tudi materialno jako občutljiv. Monarhija je zadobila nov jako občutljiv udarec, ki jasno kaže, da je avstrijsko-ogrski mednarodna situacija vse prej ka- kor ugodna.

Shod slovenskih železničarjev v Pragi.

(Dalje.)

O starostnem zavarovanju železničnih uslužbencev je poročal adj. Havelka, dokazuječ, da je sedanje starostno zavarovanje popolnoma nezadostno in da se mora predvsem zahtevati, da bi zamogli uradniki po 30letnem službovanju izstopiti iz službe, ker železničarska služba mnogo bolj izčrpava sile, nego katerakoli si bodi druga funkcija. O zavarovanju proti nezgodam je podal obširno poročilo tajnik »Zemske jednote« Nikl, predvsem osvetljajoč nedostrost, pomankljivost in netočnost sedanja zakonodaje glede nezgod pri železnicah in glede nizkosti rent.

O gmotnih razmerah železničnih uslužbencev je referiral predsednik »Zemske jednote« Vojna, zagotavljajoč zborovatelje predvsem, da je celo kompleks njihovih zahtev glede zboljšanja gmotnih odnosajev popolnoma natanko preciziran v noseb-

pa ji je vrnil vsak poljub. Štamacnil jo je z dolgin, prožnim jezičkom zdaj čez lice, zdaj po nosu, zdaj po rožnih ustecah. Tisti trenutek pa je prešinil mojo dušo gnus in stud, kot mordašenikoprej, in brez običajnega poklona sem oddirjal proti domu, spremjan od sladko-hudomašnega hibitanja mlade deklince in evilejna srečnega pinča.

Vsedel sem se za mizo ter se zamsilil v oni pojavi med živimi bitji, ki ga imenujemo poljubovanje. In glej, zavedel sem se tisto srečno noč in postal sem — antioskulist!

Ljubkovanje in poljubovanje je v navadi pri vseh živih bitjih od najnižje do najvišje vrste. Ko je nastala ziveča narava, je nastala tudi potreba ljubkovanja, ker njegov vzrok tiče v ziveči substanci sami. Pa kakor so imeli v prejšnjih časih navado, da so si izmislili razne pravljice o stvarih, ki si jih niso mogli razlagati, tako so si izmislili tudi o nastanku poljuba raznolike pripovedke.

Ena izmed teh pripovedki pripisuje iznajdbo poljuba Adamu. Takrat ko sta živela Adam in Eva še v srečnem raju, se je zgodilo, da je Eva zaspala v seni duhetečega dreva. Adam, ki je sedel poleg nje, je ves zaverovan strmel v njen čudezno lepoto. Kar pribrenči bučela, vseude se na njeni usteci ter se kreće po njih kot vselej, kadar nabira med po nečinem evetju. Adam pa jo gleda in gle-

zihajoč vsak dan svedek izvennosti nedelje in premizic.

Inserati veljajo: peterostopna pett vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnosti naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Pozornost storilka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Narodna Telefonska telefonski št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	K 28—
pol leta	6:50	za Ameriko in vse druge dežele:	
četr leta	2:30	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka Upravnosti: Knalova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 85

nem memorandumu, ki se predloži merodajnim faktorjem. V svojem referatu je navajal resnične, a modernemu, socijalno mislečemu in četečemu človeku neverjetne razmere gmotnega položaja uslužbencem, ki dobivajo na dan častno mezzo 1 K 70 v. Ravno radi tega sedaj zahteva železnično uslužbenstvo ureditev mezd v tem smislu, kakor je sedaj mezda urejena pri privatnih delodajalcih pod manjšim rizikom življenga pri delu. — Nujno se mora zahtevati večjo stabilitev delavev železničnih, sedaj je skoro polovica delavev pri državnih železnicah od danes na jutri. — Govornik je z resnimi podatki osvetlil nezaenosno stališče pridnega in zmožnega uslužbenca glede na avanzma, odnosno povisanje iz ene v drugo kategorijo. — Liga slovenskih železničarskih organizacij bode javno zahtevala ureditev razmerja med delavev in poduradniki, med poduradniki in uradniki in se sklicuje v tem oziru na organizačni elaborat, ki se bode v prihodnjih mesecih pričeli javnosti v informaciji, ker službi železničarjev je za našo javnost važnejši, nego katerikoli drugi resort državnih, odnosno javnih funkcionarjev. Naša nezadovoljnost nimamo samo lokalnega popnena, ampak je pomenljiva za celo državo, ker naša nezadovoljnost lahko našemu obrtu in trgovstvu pravne neprecenljive neugodnosti.

K temu referatu sta še govorila v enakem smislu slovenska delegata in sicer za odbor ljubljanskih železničarskih uradnikov g. Planinšek in g. Hochmüller iz Trsta, predsednik »Zvezde jugoslovanskih železničarjev« ter Ivan Zorec za »Društvo jugoslovanskih žel. uradnikov«. — Gospod Planinšek je prosil zastonstvo »Lige« za moralno podporo železničarjem južne železnic ter je podal kratke informacije glede gmotnih odnosajev delavev juž. železnic, sklicuječ se pri tem na referate ob teh predgovornikov. — Predsednik »Zvezde« g. Hochmüller obširneje informira o razmerah jugoslovanskih železničarjev.

— Kratko hočem vam označiti naše težnje, proseč vas, bratje Čehi, pomoči, ker naša organizacija je še mlada. Ustanovila se je še lansko leto. Rad vas prosim pomoči, ker nas pritisca takoj Nemec kakor tudi Italijan. Mislim, da bi imela predvsem železničarska uprava skrbeti za ureditev službe in zboljšanje gmot-

nega položaja žel. delavev, a njena prva skrb je pospeševanje germanizacije na celi železnični prog, ki teče po popolnoma slovenskih tleh. — To je njena prva skrb, potem šele pride železničar kot tak in poštov. — Nemci pri nas zasedajo najboljša mesta, nam ostanejo najslabša. A tudi sedaj se vže začenja zamejuvati slovenske železničarske delavev z Nemcem. — Slovenski domačini se trumoma odpuščajo iz službe. Da vam osvetlim, kako razmere vladajo tam doli pri nas, navedem razmerje med Nemci in Slovani; nastavljenih je pri železnički upravi 90 % Nemcev, a le 10 % Slovanov. Glede kvalifikacije vlada pri nas brezvulnera pristranost in zagrizenost, ki se je osobito pojavila pri zadnji kvalifikaciji v Trstu.

Tu omenjam samo se neke točke glede ureditve in zboljšanja naših razmer in stavim tudi odnosni predlog.

V z a d e v i s l u ž b e :

1. Vsemu eksekutivnemu objektu železničarjev se morata steti 2 dosluženi leti za 3 začasničko opravičeno leta.

2. Starejšim uslužbencem naj se skrajša čas napredovanja tako, da ne zaostajajo mlajšim nameščenim uslužbencem in da napredujejo pri svoji plači tako, da dosežejo v 35 letih končno plačo.

3. Odpravi naj se pri poduradnikih plačilna stopnja 1300 K, tako, da bode napredovanje od 1200 K na 1400 K.

4. Imenovanje poduradnikov uradnikom.

O načinu, kako se naj to zgodi, je itak podrobnejši referat sestavljen.

5. Ureditev raznih odškodnin strojnemu osebu državnih železnic. Premogovne premije naj se odmerijo strojnemu osebu, kakor je bilo pred. Kot doklado za predore v okviru tržaškega ravnatljstva strojnemu osebu naj se določi mesečnih 40 K. Dajatev uslužbencem dveh modrih civilnih oblek na progi Jesenice-Trst, ker se jim tu radi prevelike množine tunelov obleke preje pokvarijo.

Strojnemu osebu, ako pride radi oči ali izgube sluha v prezgodnjo penzijo, se mora povisati plača pred penzijo za 200 K in se jim mora dati celo plačo kot pokojnino, kakor da bi služili 35 let. Dokler ostanejo v veljavi dosedanje kilometrske odškodnine, naj se določijo v visoco.

Ta način, možu usta zapreti, je pač še dandanes nekaj čisto vsakdanjega. Kolikokrat žena ve, da bo mož razsrejen gromel, pa naj si že bo radi predragih oblek ali radi prismojene jedi ali pa česa drugega, pa pritisne mu poljub z vso sladkostjo ženske narave ter mu tako usta zapre. Njega pa se poloti neko dobrohotno čustvo, kvečem kaj zamrmra, sicer pa — molči in potpri.

Ta način, možu usta zapreti, je pač še dandanes nekaj čisto vsakdanjega. Kolikokrat žena ve, da bo mož razsrejen gromel, pa naj si že bo radi predragih oblek ali radi prismojene jedi ali pa česa drugega, pa pritisne mu poljub z vso sladkostjo ženske narave ter mu tako usta zapre. Njega pa se poloti neko dobrohotno čustvo, kvečem kaj zamrmra, sicer pa — molči in potpri.

Po neki drugi pravljici pa se je rodil poljub v prav žalostnih razmerah. Ženske so se namreč udale ostudiški pijači — šnopsu. Nesrečni mož se uporablja vse sredstva, mila in nemila, da bi jih odvadili pogubne razvade. In res, nič več niso videli piti svojih boljših polovic. Toda kmanu so izprevredeli, da so bridi varni, ker ženske so še vedno šnopsale in sicer skrivajo v odsotnosti mož. Varni mož pa so se zbrali na posvetovanje ter sklenili: Vsak mož mora pokusiti ustanice svoje žene, kadarkoli pride pred njo, da po okusu ustanice srečne iskat v notranjščino dežele. Žene, ki so se že davno naveličale večne vožnje, so ostale pri čolnikih. Da bi se ne mogli več dalje voziti, so zvlekle vse ženske na suho ter jih zaigrale. Vedele pa so, da jim bo slabla predla in jih bo hudo zadelo jaza mož. In ko so jih videle vratiti, se, so jim hitele nasproti, pritiskile

kakor jih ima c. kr. priv. južna železnica.

Definitivni nadkurjači naj se imenujejo poduradnikom.

6. Naj se dela na to, da postanejo vsi delavci definitivni. O naših delavcih vam hočem to podati nekaj podatkov. Naši delavci so vedno v nestalnosti glede službe, a najbolj se jih izrablja. Naš delavec mora izvrsiti razne službe, a s plačo ne more niti živeti niti umreti. V Trstu dobi delavec na dan 2 K 20 v do 3 K 20 v, dočim zaslubi njegovo delavščino izrabljivo v privaten podjetju 4 K do 5 K in še več. — Ta beraška plača mu gotovo ne zadostuje, posebno če mora preživljati številno robino. (Dalje prihodnji.)

Dnevne vesti.

+ Zaplenjeni! Današnja jutranja izdaja našega lista je bila zaplenjena. Doživeli smo že mnogo zaplenjemb in peganjanja našega lista so že marsikaj presečeni tudi najbolj policijskomeščke ljudi, ali kaj takega, kakor danes, vendar še nismo doživel.

Dva in pol meseca je jutranja izdaja našega lista že prisluškana inserat banke »Slavije«, dva in pol meseca se živa duša ni spodrlala ob tem inseratu. Danes ponovno pa naenkrat našli v tem inseratu Hudodelstvo in so nam zaradi tega inserata konfiscirali list. Zaplenjen je bil en del tega inserata, oni del na desni strani inserata, kjer je govor o narodno-gospodarskem osamosvojenju. Pri razmišljavanju o čudnih potih državno-pravničke previdnosti, smo se spomnili naslednjih dejstev: Ko je bivši župan Hribar izdal oklic ter meščanstvo naznani, da ni potren, je bil ta oklic po tako interesantnem pogovoru med dvornim svetnikom grofom Chorinskim in med državnim pravničkem konfisciran, ko je Hribar zadnji obelodanil v našem listu poziv na slogan, je bil tudi ta poziv zaplenjen. Sedaj pa je zaplenjen celo inserat one banke »Slavije«, katere ljubljanski ravatelj je Hribar. To so seveda samo služaji, a kdor pogleda današnji »Grazer Tagblatt« in vidi, kako tam izkorisčajo take konfiskacije Hribarjevih oklicev in kako tam vpijejo o Hribarjevih »hudodelstvih motenja javnega miru« in »pregreških zoper javni mir in red«, ta bo spoznal, ka-

vada se je razširila in ostala med ljudmi.

Tako govore te in take pripovedke o nastanku poljuba, nekateri polne sveže poezije, druge hudomušne in smesne, spet druge prozačne in trupe. Seveda nam dandanes služijo te pravljice samo še kot lepi okraski, stvar samo pa skušamo razjasniti načinom potom.

Nikakor ne smemo misliti, da pri nekaterih narodih poljubovanje ni v navadi. Ne samo, da se poljubujejo vsi ljudje, ampak naletimo na poljubovanje tudi pri vseh živalih od najniježje do najvišje vrste. Seveda da vsa živa bitja ne poljubujejo na enak način, ampak različne vrste bolj ali manj različno, po svoje. Pri vseh je namen v vzrok poljuba eden in isti, samo njegova zunanja oblika je pri različnih bitjih različna. In zato moremo ravno po zunanjih oblikih ljeti poljub v dve vrsti in sicer poljub v ožjem in širjem pomenu. K poljubu v širjem pomenu ali ljubkanju prištevamo sploh vsako nežno, ljubko

ko ti slučajti gotovim ljudem omogočajo črni Hribarje kot obče nevarne človeke. Zdaj so s konfiskacijo inserata banke »Slavije« dobili ti obrekovalci nov material in ne dvojimo, da ga bodo prav izdatno izkoristi. Seveda, kakor se skrat sreči na državnem zboru, se bodo to stvari pojasnile tudi z druge strani.

+ Nemei se hudi. Mestna nemška šola je najbolj nepotrebiti učni zavod v Ljubljani. Občina jo je svoj čas morala ustavoviti vsled nasilnega pritiška takratnega načasnega ministra Gantscha, a pokazalo se je kmalu, da je ni čisto nič treba. Nemci namreč svojih otrok sami ne posiljajo v to šolo, marveč v sechulverinskovo šolo. Nemško šolo so obiskovali največ nemškutarski otroci iz ljubljanske okolice in pa otroci nezavednih, ali od različnih Nemcev materialno odvisnih Slovencev. Ker pa mestna občina ljubljanska ni dolžna, skrbeti za nemškutarski način iz okolice, se je uprla razvadi, da posiljajo nemškutari na pr. iz Šiške svoje otroke v mestno šolo. Posledica tega je bila, da se je mestna nemška šola hitro izpraznila. Sedaj je tako slabo obiskana, da sta mestna občina in deželni odbor se izrekla, naj se skrbi na trirazrednico. In zdaj so ljubljanski Nemci hudi in napovedujejo ljudu vojsko. Tisti Nemci, ki svoje otroke ne marajo posiljati v to nemško šolo, ki so torej sami krivi, da nima dovolj učencev, zahtevajo vendar, da se mora ohraniti petrazrednica. Svojih otrok nočejo v to šolo dati, a imeti hočemo možnost, da bi jih tja posiljali. Šola naj ima pet razredov, dasi zanje ni otrok! Res, skromni ti ljubljanski Nemci pač niso!

+ C. kr. okrajni šolski nadzornik Peerz. Merodajni krogi so vendar prišli do prepričanja, da se mora v skandalozni aferi e. kr. okrajnega šolskega nadzornika Peerza nekaj ukreniti. Kakor se nam poroča, je dobil kot okrajni šolski nadzornik dvamesčeni dopust. Skoraj gotovo ne bo na vsem Kočevskem nikdo zaradi tega žalosten in ga tudi ne bo nihče pogrešal. Upamo, da je to začetek konec Peerzove slave in da ga bodo merodajni krogi pončili, kakšne so dolžnosti e. kr. profesorja in okr. šol. nadzornika.

+ Novomeščani in »Skalaši«. Glasilo »Skalaš« je v torek priobčilo pod naslovom »Novomeško rodoljubarstvo« tole notico: »Tako gnjilga in zanikarnega rodoljubstva kot je v Novem mestu, ga ni na celiem Slovenskem. Merodajni gospodje so sicer vedno polni besedi, če jim pa pokažeš delo, se umaknejo in že naprej povedo, da ne bodo ničesar delali. A ne samo lenuharenje je njihova najlepša lastnost, marveč tudi strahopstvo jih diči. Dolenjska metropola, duševni centrum Dolenjske, naj je Novo mesto, v resnici pa je ravno ta, sicer lepi kraj, politična mlaka, ki osmraja z lenobo cel okraj. Novomeščani so bili brez dvoma samo za to napadeni, ker ne marajo »Skalaš«. Proti takšnemu postopanju protestujemo z vso odločnostjo, zakaj s takšnim načinom borbbe se pač napredni smeri ne pridobiava pristašev.

+ Agrarei groze. Zoper vlada jočo draginjo mesa ni vladar se ničesar storila. Vlada samo »studira« draginjsko vprašanje in studira je tako temeljito, kakor bi se hotela iz ljudi noren delati. A ze same zahtevanje, naj se dovoli uvoz argentinskega mesa, samo poskus »studiranja« te zahteve, je agrarce tako razčačil, da groze vladu takoreč s pestmi. Načelnik nemških agrarnih državnozborskih poslanstev je postal ministrskemu predsedniku in poljedelskemu ministru brzjavko, v kateri protestira, da bi se dovolil uvoz argentinskega mesa in naznanja, da bodo agrarci vseh strank (torej tudi slovenski klerikalni poslanci) izvajali skrajne posledice proti vladu, če bi dovolila uvoz tujega mesa in zmanjšala s tem draginjo.

+ Sestdesetletnica škofa Mahniča. »Hrvatstvo« na dolgo in široko v svojem uvodniku hvali zasluge dr. Mahniča za preovit narodne misli med Slovenci in Hrvati. Pravi, da je »velika zasluga dr. Mahničeva, da je »Slovenija« danes tako divno organizovana, in to na temelju krščanskem; da je liberalizmu v »Sloveniji« zadan smrtni udarec; da se je »Slovenija« prebudila k novemu duševnemu, religijosnemu in socijalnemu življenju... Skof dr. A. Mahnič je apostelj in neustrašeni borilec hrvaške misli v Istri. On ne pusti, da se zatre hrvaska zavest v istriških Hrvatih. Kdor pa pozna Mahničovo delovanje in njegovo geslo, da je narodnost poganstvo, ta bo to uradno delo njegovo precej drugače presojal. Dr. Mahnič je eden izmed one trojice, h kateri pripadata še škofa Jeglič in Stadler, ki si je postavila za nalogo da upreže slovenski in hrvaški narod v mednarodni jezuitiški klerikalizem.

+ Izmenjava predstojnika v Komisiji. Vkljub tolikemu nepotrebnu posilstvu s strani deselne vlade, bila je končna predstojnika in računovodje merosodnega urada v Komisiji, kot posranski posoli gosp. pisar, oficijant tamoznjega okrajnega glavarstva Kajetana Pogačnika. Vlada prisila je takoreč vse tamoznike aktivne in vpojene uradnike, naj bi blagovolil, kateri prevrsti navezeno poslovjanje, a vkljub temu so vse višji uradniki to mesto odločno odlokli, in to že iz načela humanitete, ker jim je predobro znano, da bi se s tem odvzela drobtinica poboljša nizjem uradniku, ki vestno upravlja za skromno odškodnino omenjeni, z ne posebno lahkim delom spojeni odgovorni posel, že nad pol leta. Uverjeni naj bodo visoki gospodje dež. vlade, da imajo tudi pogodbeni uradniki pravico do eksistence, če tudi se jim to indirektno skoro odrekta; isti upravljajo pri glavarstvih ne le dela uradnikov do VIII. čin. razreda, temveč so primorani za bagatelno plačo, kojo dobivajo od države, žrtvovati, ne glede na uradne ure in nedeljski počitek, večinoma ves svoj prosti čas uradnemu delu. Če bi se šlo za podelitev tega mesta kakemu e. kr. dvornemu svetniku, ki je hodil v urad celo čas službovanja le časopise prebirat, bi gotovo ne bilo pomislenega, da bi dobil za nje kako odškodnino. Povrhu pa ima dotočnik še pota k sodišču in ev. druge sitnosti.

+ Radi oskrumbo in spolske posilnosti. Kakor smo že poročali, se je slovensko napredno učiteljstvo na Spodnjem Štajerskem v odborovi seji štajerske učiteljske zveze izreklo proti delitvi štajerskega deželnega šolskega sveta. Štajerski klerikale se radi tega sklepa zgražajo nad liberalnim slovenskim učiteljstvom, »ki tako lahkomiseln izdaja slovenski program«. Zalostno je res, da mora slovensko napredno učiteljstvo sklepati take izjave, ampak temu ni vzrok učiteljstvo, marveč klerikalni kolovodje, ki hočajo uničiti sedanje šolsko in posebej vsakega naprednega učitelja. Naj bi bili klerikale pravčini, pa bi slovensko učiteljstvo »ne izdajalo tako lahkomiseln slovenskega programa«. Dokler pa gleda Štajersko učiteljstvo kruta preganjanja, ki jih uganjajo nad naprednimi učitelji kranjski klerikale, toliko časa so pa štajerski učitelji opravičeni, da v svojo lastno obrambo sklepajo podobne izjave. Pametni človek si ne bo deval okrog vrata vrvi, za katero bi vlekli njegovi sovražniki. Očitajmo o lahkomiselnem izdajanju slovenskega programa pa pade nazaj na klerikale, ker sami s svojim brezmejnim sovraštvom odbijajo od sebe napredno učiteljstvo.

+ Pasivna rezistence na južni železnici. Voditelji železniških uradnikov in uslužencev so včeraj na Dunaju svoje zahteve do skrajnosti omejili, da s tem omogočijo južni železni ugoditi njihovim vseskoz utelemljenim in opravičenim željam. Toda vodstvo južne železnice tudi tem skromnim zahtevam ni ugodilo in vsled tega so železničarji danes o polno začeli delati po veljavnih predpisih, kar pomeni toliko, da so začeli s pasivno rezistenco. Ta pasivna rezistence se dela na vseh progah južne železnice. Danes dopoldne so dobili ljubljanski železničarji od izvrševalnega odbora na Dunaju brzjavno obvestilo, da je začeti s pasivno rezistenco. Železničarji so vzel obvestilo z veseljem na znanje. Uspehi pasivne rezistence so danes že malenkostni, a čez nekaj dni bodo tako občutni, kajti na vseh postajah bo zaostalo mnogo blaga, na Dunaju in v Trstu pa ogromno mnogo blaga, vkljub bodo imeli zamude, iz začetka morda le majhne, a čim zavladala ne red, kako velike in brez dvoma bo železnicna imela veliko škodo. Socijalne vojne niso krvave, a ljute in usodepolne raven tako, kakor prave vojne.

+ Na ljubljanskem učiteljšču uči sviranje na glosi gosp. Gerstner, ki je tudi učitelj »Filharmoničnega društva«. Svoj naravni vpliv na dijake porablja g. Gerstner tako, da bi učenci kupili vijoline pri nemški tvrdki Breznik. Tako ravnanje nikakor ni korektno.

+ Mestni deklilki lečej. I. razred ima 37 gojenk; II.a. — 32; II.b. — 32; III.a. — 41; III.b. — 41; IV.a. — 38; IV.b. — 36. — Skupaj torej 237 gojenk. — V III. letnik višje deklilke šole se je vpisalo 47 gojenk. Vpisovanje v trgovski tečaj bode 28. septembra.

+ Simon Gregorčičeva knjižnica. Gotovi izposojevaleci mažejo knjige na naravnost nesramen način, drugi pa iztrgavajo iz njih celo ilustracije i. p. Knjižnice imajo namen, sirliti izobrazbo. Pač slabo spričevajo izobrazbe pa si dajejo taki »izposojevaleci«, ki knjige na tak barbarški način uničujejo; s tem trpi knjižnica in ono občinstvo, ki ima jasne pojme o dostojnosti. Kogar bo knjižničar zlostil, da je poškodoval izposojevalci, tisti bo knjige plenil,

obcem pa se mu bo vnesla pravica, si kajige izposojeti. Sploh se pa že pominjajo o tem, da bi se predpisalo ne manjkajo vnosov način, kajig vidi globo in za vaskoga izposojevalca gotova vsoča kot kavečja in garancija, da se ne bodo vedo godile tako ne-rednosti in take barbarske.

+ Umrla je včeraj v Ljubljani g. Marija Wilfan, roj. Riesa, žuča g. V. Vojsvič na Tržaški cesti št. 13.

+ Ponarejni potresni novi krožijo po Dolnjemakom. Ponarejni so tako izvrstno, da se komaj ločijo od pravih novcev. Napis in podoba na obeh straneh in celo napis na robu je brez hibe. Razločijo pa se od pravih petač po nekoliko svinčeni barvi, po manjši teži in slabnejši in bolj votlem evenku. Ljudstvo se opozarja, da naj ne jemlje ponarejenih petac, ker bi imelo vsled tega le situnosti in škodo. Oblastva namreč vsemo vsakemu take ponarejene novice, ne da bi dobil za nje kako odškodnino. Povrhu pa ima dotočnik še pota k sodišču in ev. druge sitnosti.

+ Radi oskrumbo in spolske posilnosti. Radi oskrumbo in spolske posilnosti so zaprli v Krškem šestnajstletnega hlapca iz Drenovca Antona Jance. Pozabavati se je hotel z deklilcem Jožefom B. in Terezijo Š., ki pa še niste izpolnili štirinajstega leta. Pravijo, da je bil fant nemojno vzognjen, ker je bil od rane mladosti prepričen samemu sebi in je moral služiti si kruh kot pastir in hlapce že od deseteleta leta naprej, ko mu je bil umrl oče, mati pa ni mogla imeti ga doma, ker je presiromašna.

+ Nogo je zlomilo, v Karmelskem rudokopu Jožetu Klehovšku. V družbi treh drugih delavcev je razstreljival stari beton v jami, zvani »Marengense«. Kakih 10 minut po eksploziji je šel Klenovšek prvi gledat učinek razstrelbe. Ker ni strel ničesar vrpel, je stopil preblizu za-vrtni luknji. Tedaj se je udrla cel masa nanj in mu zlomila desno nogo. Odpeljali so ga v bolničko v Kandiju.

+ Iz Kota pri Semiču. Ze od 1908. l. tudi sirsji javnosti nekajliko znani Hans Luscher je pri nas na dopustu in dela prav pridno propagando zoper slovenske šole. Vedeli bi samo radi če je kot vojak v Gračcu dobio dopust zaradi bolezni ali v nameu, da vodi agitacijo za Šulferansko šolo v Verčicah. Kaj ko bi nam to pojasnilo e. kr. poveljstvo 3. pešpolka v Gračcu?

+ Dovolj denarja. Prihodnji teden odpotuje mariborsk škof Napotnik v Lurd, kjer bo blagoslovil tri baje iz najfinješega kararskega marmorja izdelane kipe. Ti kipi, ki stanejo pet najst tisoč frankov, se nato prepeljajo v rajhenburško cerkev, za katere se je pobiralo po celem svetu. Neke klerikalni list želi, naj bi nadaljej Tobijev spremljal nadpastirja na daljnem potovanju in naj bi ga srečno pripeljal nazaj med domačo čredo.

+ Navaren goljuf. Pred nekaj dnevi je prišel v zakristijo cerkve Sv. Jezusovega srca nek okoli 35—40 let star tujee, ki je bil fino črno oblečen ter je govoril nemško. Poprosil je za patra, da ga izpove, kar se mu je vedno takoj nstreglo. Po spovedi je začel tuje praviti spovedniku, da je družinski oče, da ima dva otroka, a je brez službe. Ker nima nobenih sredstev, se dejal, da se bode iz obupna ustrelil in kar v cerkvi. Ker je tuje tako prepričevalno, (trdo nemško) govoril, se je spovedniku usmilil. Začel ga je tolaziti potem mu z najboljšim namenom dal za prvo pomoč 65 K. Tuji gospod jih je z vso hvalo navzočim, da je dolžnost vsakega Slovencea, biti družbeni član ter željet, naj mlada, a delavna podružnica nadaljuje započeto delo. Veseljni prostor je bil prav okusno okinean. Kmalu se je razvila nad vse neprisiljena zabava. Naše rodoljubne gospodinje so prodajale evellice, slasčice, srečke itd. ter imele dela čez glavo; za njihov trud se jim odbor najprisrečneje zahvaljuje. Na kegljšču smo prav pridno kegljati za dobitke, na plesiu se so neprerehoma vrtili mladi pari in tudi kavarnarji, ki je skuhal pravo turško kavo, je imel vedno polno gostov. Večkrat se je oglasil zvonec sv. Antonia; marsikdo je prav sramežljivo potegnil za vrv, a tem izkrene je željet, da bi se mu izpolnile srčne želje. Veselni nasili ni bil naš trud zastonj in da dobi družba nekaj svetih krone. Vsem, ki so posetili veselico, izkrena hvala! Na svidenje spomlad!

+ Dovolj denarja. Prihodnji teden odpotuje mariborsk škof Napotnik v Lurd, kjer bo blagoslovil tri baje iz najfinješega kararskega marmorja izdelane kipe. Ti kipi, ki stanejo pet najst tisoč frankov, se nato prepeljajo v rajhenburško cerkev, za katere se je pobiralo po celem svetu. Vstopnil je govor, petje, koncertna godba, ples in prosta zabava. Vstopnila prosta. Zeleti je, da se na prednjo ljubljansko občinstvo prirede v čim večjem številu udeleži, da s tem okrepi napredno idejo tudi v bližnji okolici Ljubljane. Na Ljubljancih je namreč ležec, da se v doglednem času prelevi klerikalni Št. Vid in napredno trdnjava. Za točno, dobro in ceno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

+ Koncert v Idriji. 7. t. m. je priredila »Struna« v Idriji koncert. Na programu so bili zastopani skoraj vse večji slovenski skladatelji. Tri Dvočrake plese in dve točki Čajkovskega, je proizvajal orkester »Struna« dobro, samo priporočal bi drugič orkestu dirigenta, s katerim se bo v vsem osigural. Nastopil je tudi naš nadarjeni pianist g. Anton Trost in znani vijolinist g. Mirko Dežela, oba nekdajšnji učeneca »Glasbene Matice«. Da sta oba proizvajala svoje točke precizno, mislim, da ni treba poudarjati. — Pričakoval sem pa večjega cbiska; mogoče, da leži vzrok v tem, ker ni bila zastopana tudi vokalna glasba. Pa naj bo že kar hoče, obisk biti moral biti boljši že iz tega vzroka, ker je imel koncert dobrodelen namen, drugič pa, ker Idrija ne razpolaga s koncertno sezono. — Ta koncert je že pokazal, kak vpliv ima »Glasbena Matica« na prirede v izven Ljubljane. Sicer je to šele začtek, a veliko je že, da »Glasbena Matica« krepi glasbeno življenje na deli po svojih učenci.

+ Ukradeni koledar. Včeraj popoldne je bilo na Viču iz neke veče ukradeno železniškemu uslužencu Miljanu Pujzdarju kolo »Dürkopp Diana«, vredno 100 K. — Dne 5. t. m. je bilo po ukradenem kolo »Unione« s tovarniško številko 129.336, mesarju g. Ivanu Lenču v Želodniku pri Domžalah. Oba storilca sta dosegli že naznana.

+ Simon Gregorčičeva knjižnica. Gotovi izposojevaleci mažejo knjige na naravnost nesramen način, drugi pa iztrgavajo iz njih celo ilustracije i. p. Knjižnice imajo namen, sirliti izobrazbo. Pač slabo spričevajo izobrazbe pa si dajejo taki »izposojevaleci«, ki knjige na tak barbarški način uničujejo; s tem trpi knjižnica in ono občinstvo, ki ima jasne pojme o dostojnosti. Kogar bo knjižničar zlostil, da je poškodoval izposojevalci, tisti bo knjige plenil,

kakor je soditi po znakih, že več dni tam vseb. Kdo da je, se ne ve.

+ Uradne vesti. Dne 17. oktobra bo pri okrajnem sodišču v Ribnici dražba zemljišča vl. št. 77 kat. obč. Ribnica. Zemljišče je cenjeno 490448. Najmanjši ponudnik znača K 320298.

+ Dne 17. oktobra bo pri okrajnem sodišču v Tržiču dražba mlekarne v Dupljah, obstoječe iz kurilnice, posnemalnice, sirarnice, ledene itd. Mlekarne je cenjena 3000 K. Najmanjši ponudnik znača 3430 K.

Mestna obramba.

Le naprej, oj le naprej! Vzorna podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trojanah je poslala glavni družbi čestiga doveslice 400 K. Podružnica v Št. Rupertu je postavila v slovensko trdnjava en kamen in ga utrdila še posebej s pokroviteljstvom in s posebnim speskrom 30 K. — Narodni dom v Konjicah je zaslužil že drugo diplomo. Priznanico za nabranih 200 K je dobil hotel »Avstrija« v Slovenski Bistrici. — G. vodja Lavrič iz Luč pri Ljubljnem je postal 6 K, ki so jih dalo izletniki v gostilni Raduhi. Hvala iskrena! Le naprej, oj, le naprej!

+ Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledi p. n. gg.: 824. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda Trnovo-II. Bistrica (plačala 200 K); 825. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu (plačala 200 K); 826. Dijaki II. državne gimnazije tu (plačali 90 K).

nedeljek, dne 12. septembra, četrtek na dve. In kakor je mož naznani, tako se je tudi zgodilo.

* Komponist dr. Richard Strauss je definitivno odločil dirigentsko mesto v berlinski dvorni operi. Posvetil se bo izključno komponiraju in koncertnemu dirigentstvu.

* Tatvina na vlaku. V kupeju prvega razreda brzovlaka Berolin-Dunaj je bila nekemu francoskemu potniku ukradena potna torba z zelo dragocenimi stvarmi. Tat je izstopil v Ustju, kjer se je vpisal v nekem hotelu za trgovca Webra iz Dražan.

* Polet s Pariza v Bruselj. Od 25. septembra se bo mudil pariški občinski svet v Bruslju. Načelnik tega sveta razpisuje 25.000 francov nagrade onemu zrakoplovu, ki bi s svojim zrakoplovom prvi prispel v navedenih dnevih iz Pariza v Bruselj.

* Državni urad za podpiranje turistike. Pariški uradni list objavlja ukaz ministra za javna dela Mille-Randa z ozirom na prislednike novoustanovljene urade za pospeševanje turistike. V ta svet so poklicani razven raznih visokih uradnikov predsedniki vseh važnejših turističnih avtomobilnih, športnih društev in pa društva za promet s tuji, kadar že železniških in ladjeplavnih družb in več športnih in potopisnih pisaljev.

* V pijanosti prodal hišo. Čevljar Steinhauer, oče šesterih otrok, je bil svoj čas prav priden obrtnik in si je celo pridobil lepo hišico. V nadnjem času pa je začel popijati in v svojo obrt čisto zanemaril. Ko je zdaj nekdo ponudil za hišico 2000 K — in čevljar jo je res prodal. Doma ga je tato seveda žena poštano ozmerila.

— drugi dan pa so čevljarja našli pod streho obešenega. — Kupčija seveda ni veljavna, ker je Steinhauer javnal v pijanosti.

* Sampanjec proti koleri. Ko je pred leti v neki mali občini na Nemškem divjala kolera, je ondotni vladni svetnik — ves prestrašen zaradi nevarnosti — dejal zdravniku: Predpišite magari najdražja zdravila, urad bo vse plačal. In zdravnik je predpisal sampanjec. Pomalo je imenitno, kmjetje so bili kmani zdravi. Ampak račun za sampanje je bil tudi masten: 1800 mark. — Vlada računa ni hotela plačati; potem je moral vladni svetnik v svoj in poravnati dragi »eheo«.

* Zaljubljen par utonil. Dne 12. septembra zvečer je naznana neka tona na policijski stražnici v Ljubljani pri Pragi, da je utonil v tamkajnjem ribniku livar Hunek in njegova ljubica Fraňkova. Neki kočičaj je secer potapljalcoemu se paru hotel pomagati, pa bi bil kmalu sam utonil; še pravočasno so ga drugi ljudje rešili. — Hunek se je s svojo ljubico izprehal ob ribniku. Naenkrat sta se sprla in Hunek je Fraňkovi pričil zaušnico. To je njo tako ujezilo, da je skočila v vodo. Hunek je skočil za njo, da bi jo rešil, pa je sam z njo vred utonil.

* Naznanjen samomor. Te dni je profesor dr. Ladislav Szell iz Debrecina telefoniral višjemu mestnemu poglavarstvu v Budimpešti, da je njegov tovaris, profesor Balogh, odpotoval v Budimpešto, kjer se nameščava usmrtil. Kmalu po telefoniem javnjenju je prejel višji mestni poglavar dr. Boda pismo profesorja Balogha, v katerem mu naznana, da je njegova soproga zblaznila in da jo je moral radi tega spraviti v sanatorij. Ločitev od soproge je pa tanj tako bud udarec, da ga ne more preboleli. Hoče skočiti v Donavo, da napravi konec tripljenju. Pismu je prof. Balogh priložil 360 K, s katerimi naj se poravnajo nekateri manjši dolgo. Mestno poglavarsvo je ukrenilo vse potrebno, da se samomor prepreči.

* Cesar in fotograf. Ko je bil zadnjic nemški cesar v Swinemündu, ga je nekoč zasedoval po nabrežju nek fotograf. Postavil se je par fotograf pred cesarja in ga je fotografiral. Cesar ni dejal ničesar. Ko pa je fotograf v drugič nastavil svoj aparate cesar dejal svojemu spremjevalcu: »Vzemite ploščo temu človeku! To se je zgodilo in smelega fotografa so še povrh odpeljali na stražnico, pa so ga seveda po konštantranu identitetu izpustili. — Cesarski zakonu ni imel prav, kajti fotografirati je brez dovoljenja dovoljeno vse, kar je na ulici: hiše, spomenike, poučilne prizore itd.; vse, kar je pa zaprt — torej notranjščine poslopij, kipi v privatnih parkih itd. — se pa sme fotografirati le z dovoljenjem lastnika.

* Pretep zaradi kolere. Pred par dnevi je obokala v Soborsinu na Ogrskem na koleri hči Jurija Deheli, ki je gozdar grofa Hunyadija. Oblast je takoj pustila gozdarjevo hišo od oroznikov izolirati. Kmalu na to je deklica umrla. Gozdar je misil, da se od trupla deklice ne more več

zalosti kolere ter je postal, da je prišlo več njegovih prijateljev v hišo. Sosedji so vstopili v hišo in so stali ravno pri postelji, ko je prišel orožnik Štefan Farkaš. Tako je zapovedal ljudem, naj se odstranijo iz hiše. Vsled tega se je Deheličan razjevil ter začel divje kričeti nad orožnikom: »Jas pustim v hišo vstopiti, kogar hočem! Meni ne bo zapovedoval oroznik!« Orožnik je ponovil svoje povelje, na kar je gozdar prijet za sekiro ter ranil orožnika. Zdaj je pa orožnik potegnil svoj bajonet ter ga porinil gozdarju v trebuh. Deheličana so umirajočega prenesli v aradsko bolnico. Zoper orožnika so uvedli preiskavo.

* Dopis ga je isdal. Dne 25. marca je bilo konstatirano v občini Erszébetfalvi na Ogrskem, da manjka iz občinske blagajne 54.000 K v govorini v vrednostnih papirjih. Tajnik Kollath, ki je to ukradel, je izginil neznano kam. Za par dni je dobil župan dopis iz Amerike od nekega dr. Kerna, naj naznani, kje se zdaj nahajata Kollath in njegova žena. Župan je odgovoril, da je žena doma, mož pa neznano kje. Kmalu potem je dobil župan nov dopis za Kollathovo. To pismo pa je župan odpral sam in v njem bral sledete: »Pelji se 25. avgusta v Pešto, tam tebo v hotelu »Pri belem konjcu« čakal moj zaupnik Zorad. Pripeljal se je v Evropo samo po tebe. Ti se moraš izdajati za njegovo ženo. Vzemi denar, kar ga imaš in plačaj si z njim potne stroške.« Podpisani je bil dr. Kern, ki pa ni bil nikè drugi, nego Kollath sam. Tako so seveda arretali Zorad in Kollathovo, v New York pa so sporočili, da se defravant Kollath nahaja tam pod imenom dr. Kern in zahtevali, da ga arretirajo.

* Lotterija e. kr. družbe belega križa. Ker se vrši srečkanje v prid belega križa, razpisane lotterije nepreklenio 15. oktobra t. l., se vladljivo prosijo vse one osebe, ki so doobile srečke dopoljene, da pošljajo denarni znesek, ki odpade na nje, najdelj do 15. oktobra na lotterijsko upravo na Dunaju, I. Veihburggasse 10, ker imajo le oni pravico do igranja, ki so do tedaj plačali. Vsi dobitki skupaj znašajo 140.000 K, med temi glavni dobitki po 75.000 K, 10.000 K, dva dobitka po 4000 K vrednosti. Srečke po 1 K se dobe v vseh tobačnih trifikah in menjalmičah.

* Divje rože! Kake spomine nam vzbujajo to ime! Kadar se prikažejo v juliju mali popki, kdo bi se ne spominjal zgodne mladosti, kdo bi se ne domislil pogumnega kraljevica, ki se je preril skozi nje do zaklete Trnulice. Se danes so mahovnate šiške, ki jih provzroči šipkova šiškarica, na glasu kot čarodejno sredstvo. Tudi zoper zobobol jih uporabljajo, da odzemo iz njih »erve. Danes je dognano, da je mnogo bolj in zanesljive negovati zobe z dobrim čistilom, kakršno je na pr. Sargov Kalodont ter se na ta način ohranijo naši zobje v pozno starost, čisti, beli in zdravi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Konference z teleposestniki.

Dunaj, 15. septembra. Včeraj je ministrski predsednik baron Bienerth konferiral tudi s predsednikom ustavoravnega nemškega veleposetva na Češkem, knezom Rohanom.

Borba za Luegerjev mandat.

Dunaj, 15. septembra. Kakor vse kaže, bo v Leopoldščtu ljuta borba za mandat, ki ga je imel v rokah pokojni Lueger. Snoči je bil s 30 glasovi večine proglašen na nekem shodu za kandidata deki Peyer, čemur pa se je manjšina z vso odločnostjo uprla. Proti Peyerju bo baje kandidiral sam podžupan Hieger.

Pasivna resistanca na južni železnicici.

Dunaj, 15. septembra. Danes počasi se je pričela na vseh progah južne železnicice pasivna resistanca železniških uradnikov. Tovorni vlaki imajo znatne zamude. Danes dopoldne je imel upravni svet južne železnicice sejo, v kateri je razpravljjal o nastalem položaju. Sklepi upravnega sveta se obelodanijo tekmo popoldne.

Inomost, 15. septembra. Na vseh progah južne železnicice po Tiroškem so pričeli danes uradniki s pasivno resistenco.

Gradec, 15. septembra. Na progah južne železnicice je pasivna resistanca v polnem tiru. Tovorni vlaki prihajajo semkaj z zamudo 60 do 84 minut.

Bienerth konferira.

Dunaj, 15. septembra. Ministrski predsednik baron Bienerth je imel danes konferenco z nemškim delovnim poslancom s Češkega dr. Rollerm. Konferenca je veljala češko-nemškim spravnim pogajanjem. Bi-

enerth je priporočil dr. Rollermu, naj dolجو na to, da pride do opozive in da bo mogoč aktionski delčki delovnega zbor, zakaj delozmožnost češkega delovnega zebra je predpogoj za funkcijoniranje poslanca zborovice.

Sliko iz črnega briča.

Dunaj, 15. septembra. Danes se je tu pričela obravnavava krščansko-socijalnega državnega poslanca in delovnega odbornika Bielohlaweka proti hišnemu posestniku Zitterer, ker je javno trdil, da si je dal Bielohlawek kot javen funkcionar od Hrabe očitati, da je »Schurke«, ne da bi radi tega Hrabo tožil. Tožil pa zradi tega ni, ker je res, da je obogatel z nedopustnim izrabljjanjem svojih javnih funkcij. Zitterer zagovornik je pri obravnavi izjavil, da na stopu njegov klijent za svoje trditve dokaz resnice. Na to je nagnal, da Bielohlawek dohodki faktično daleč presegajo prejemke, ki bi jih po predpisu imel dobivati od svojih javnih funkcij. Tako si je na primer dal kot upravitelj Fran Jožefove ustanove zvišati prejemke na 3600 K, dasam ni nič delal, marveč vse posle za to ustanovosopravljali magistratni uradniki. Bielohlawek je bil v devetdesetih letih reven kakor cerkevna miš, da ga je morala vzdrževati njegova takratna ljubica Amalija Kraus. Čim pa je postal poslanec, je bil obiskovati nočne lokale ter šampanzirati z vlačugami. Ti njegovi šampanski računi so značili stotake, tisočake. Kasneje se je Bielohlawek čenil. Sedaj ima ženo in dva otroka, a vkljub temu še ni opustil občevanja z raznimi ženskami dvomljive poštenosti. Davčni oblasti je napovedal, da ima 3600 K letnih dohodkov, kar je docela neresnično, saj plačuje samo za svoje stanovanje letnih 2800 kron. Bielohlawek izdaja v družbi z drugimi osebami »Oesterreichische Volkspresse«. Ta list subvencionira vlada. Do sedaj pa je Bielohlawek vse te subvencije porabil za se. Vsi mestni lifierantje so morali inserirati v tem listu, ker jim je sicer Bielohlawek grozil, da ne bodo dobili dočinkov dobitov. Nekemu Ranftu je Bielohlawek preskrbel službo hišnika v nekem mestnem poslopu, za to si je dal od le-tega izplačati 300 K. Razprava se je prekinila in se nadaljuje popoldne.

Vstop Čehov v ministrstvo.

Praga, 15. septembra. »Union« naglaša po informacijah iz najboljšega virja, da je ozdravljene desolatnih parlamentarnih razmer mogoče samo v tem slučaju, ako Čehi vstopijo v vladno večino in ako se jim v kabinetu prepuste 3 portfelji.

Odstop črnogorskega ministra.

Cetinje, 15. septembra. Ministrstvo je podalo ostavko, ki jo je kralj sprejel. Kralj Nikola je poveril se stavu novega kabimenta zopet dr. Tomonoviću. Ta je že sestavil novo ministrstvo. Vojno ministrstvo je prevezel general Gjurović, ministrstvo notranjih del Jergović in finančno ministrstvo Jergović. Vsi ostali starci ministri ostanejo na svojem mestu.

Kraljevič Gjorgje.

Belgrad, 15. septembra. Inozemski listi so poročali, da se je kraljevič Gjorgje že v ponedeljek vrnil v Belgrad. Ta vest pa ni točna. Kraljevič Gjorgje je bil v ponedeljek še na Dunaju, kjer si je popolnoma nespoznam ogledal v spremstvu vojnega ataja polkovnika Lešjanina vse dunajske znamenitosti. Govori se, da se je iz Belgrada namenoma poročalo v liste, da se je prine že vrnil ter se zamolčalo, da se ustavi na Dunaju, da bi se dunajske poulične sodrge ne opozorilo nanj ter se ga s tem obvarovalo pred kakšnimi eventualnimi inzulti. V kolikor ta vest odgovarja resnici, se seveda ne da kontrolirati.

Ministrska kriza na Bolgarskem.

Sofija, 15. septembra. Ministrska kriza je nastala zgolj radi osebnih nesporazumijen med ministri. Zato je toliko kakor gotovo, da se bo ministrstvo samo rekonstruiralo. Iz kabimenta bosta izstopila samo minister zunanjih del general Paprikov in finančni minister Salabavev.

Naš dunajski urednik dr. Albert Kramer

stanuje VII/2, Lerchenfelderstrasse Nr. 15, I, II/18, ter med 6. do 7. pooldne v vseh lista se zadevajočih zadevah na razpolago. Med 1. do 3. pooldne in 8. do pol 12. zvečer telefon št. 20.530 local in interurban.

Gospodarstvo.

Družbeni popolni pleterni tečaji za streljanje Kranjsko v Ljubljani. Vodstvo družbenih popolnih tečajev je pleternarstvo, naznanja, da se prične prihodnji teden pravilni počak v Dolškem, Dolu in Smartnem pod Smarano goro. V tečaju se bodo spre-

jemali: a) redni učenci, osroma učenke; b) pripravljajni učenci, t. j. čeboobvezni dečki, ki se božijo izučiti v pleternarstvu in c) izvanredni učenci. Zapisanje se vrati v Dolškem 16., v Dolu 17., v Smartnem 18. septembra.

* Narodni trgovci, posor? Zadnje čase zopet nastopajo Franekovi potniki s pretvezo, da se prodaja Franekova cikorija v prid naši Ciril-Metodovi družbi. To je slepilo javnost. Družba sv. Cirila in Metoda ima pogodbo edino le s Kolinsko tovarno v Ljubljani, ki je slovensko podjetje, daje zasluzek slovenskim delavcem in tako lepe prispevke Ciril - Metodovi družbi in drugim narodnim društvom. Zato pa je naša narodna dolžnost, da podpiramo Kolinsko tovarno. Zavedni trgovci naj pouče o tem odjemalcu, a Ciril-Metodove podružnice naj skrbe, da bodo imeli vse trgovce v logotipu Kolinske kavne pripravljene brezplačno »Slovensko Gospodinjstvo« pri trgovcu. »Svoji k svojim« in našo narodno obrambo!

* Trgovinsko-politično osrednje mesto je v svoji včerajšnji seji sklenilo poslati koncem meseca septembra strokovnjaško komisijo na Angleško, ki bi naj tam študirala organizacijo trgovine z argentinskim mesom. V tej komisiji, ki bo štela le malo članov, bodo zastopani strokovnjaki za tržne in veterinarske naprave, za prevoz po železnicah in na ladjah pa delegacije mesarskega obraza, vagonske in sladilne industrije.

* Zborovanje državne zveze krojaških zadrug. Na Dunaju se je v torku začelo zborovanje državne zveze krojaških zadrug. Sprejeti so bile rezolucije, naj vlada podpira ustanavljanje zadružnih hiš za malo obrt, nadalje zahtevajo: Izpričevala obisku privavnih šol in industrijskih šol naj ne nadomeščajo učnih izpričeval. Ženske krojaštva ne izvršujejo samo ženske. Žensko krojaštvo ni domača industrija. Za izvrševanje ženskega krojaštva naj se zahteva popolni sposobni dokaz. Zahtevajo so tudi v nadaljnih rezolucijah, naj se prepove umazana konkurenca, naj se odpravi krošnjarstvo, naj se poostri konkurni red in insolvenca, naj se izda zakon, da se preprečijo goljufije razprodaje, naj se izpolnijo zahteve trgovcev in obrtnikov glede na velika skladischa blaga (Grosswarenhäuser) in konsumna društva, naj se izda zakon za varstvo deloljubnih za slučaj stavke, naj se ustanovi obrtnozadružna kreditna banka. Nadalje naj se pritegne ves trgovki stan v starostno in invalidno zavarovanje in naj se opusti omejitve, vsled katere morajo biti zavarovani le rokodelci, katerih letni dohodki ne presegajo 2400 kron, ali ki imajo več nego dva pomožna delavca. Rokodelci z letnim dohodkom 480 kron naj plačujejo mesečno 50 v. od 480 do 120 kron 1 krona, od 1200 do 1800 kron 2 kroni, od 1800 do 2400 kron 3 krone, čez 2400 kron pa 4 krone. Zborovanje se je v sredo nadaljevalo.

* Ustredni banka českých spotritelů. Kakor smo poročali, je kupila češka eksportna banka na Dunaju hišo »Schottenring« 1. To pa ne odgovarja resnici. Hišo je kupila »Ustř. banka česk. spor.« in bo v najkrajšem času tja preložila svoje pisanice.

* Jesenski sejem »Narodno-gospodarske jednotne« v Pragi se otvoril — kakor smo že poročali — dne 17. septembra na praskem Strelščem otoku in bo traj

Dobrodejen vpliv

za ves prebivalni ustroj imajo čez 20 let ključno preizkušenje, mile, še to rastiške želodesne krepko "Sagredo-Barber" (odvajalne pastilje). Škatljice po 70 h in K 240. Lekarna »Heil. Geiste, Dunaj I, Operngasse 16.

Pazite na
CARBER
ime Barber.

Nič čudnega ni na tem
da učinkujejo pristne Fayeve sodenske mineralne pastilje tako blažeče na sleinice v vrati, na dihalu in poleg tega tudi na želodčne sleinice. Sodenske vrelne soli so nameč posebno sredstvo za dihalu in izborni učinek teh soli pri prepalinjenju želodega s kislinsami se je tudi že izdava znanstveno dokazal. Iz tega sledi, da so Fayeve pristne sodenice neobhodno potrebne v vsakem gospodinjstvu. Škatljica stane stane samo K 125 in se dobri v vseh zadevnih trgovinah. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Na Marije Teresije cesti sprotnata se **2 dňjaka ali gospodični**
na hrano in stanovanje; inko tudi brez hrane. 3095

Kje pove upravnštvo "Slovenskega Naroda".

Meblovana
mesečna soba
eventualno s popolno oskrbo se odda takoj ali s 1. oktobrom **Pod Rožnikom**,
Večna pot 3 (uradniške vile). 3112

Loteristinja
izvežbana kontoristinja, išče pri-
merne službe, sprejme tudi mesto
blagajničarke. Nastop takoj.
Naslov: "Loteristinja" na uprav-
ništvo "Slov. Naroda". 3113

ČAS JE

da naročite za bližajoči se Božič moj bogato ilustrirani glavni katalog s 3000 slikami v predmetih za uporabo in za darila, ki ga dobiti gratis in franko. C. in kr. dvorni dobavitelj **JAN KONRAD, Most št. 560 (češko)**.

Če iščete

dobro, zanesljivo dobavilišče za predmet za uporabo in darila, zahtevajte takoj z do-
pismico bogato ilustrovani glavni cenik s 3000 slikami od c. in kr. dvornega dobavitelja

JANA KONRAD 2910

Most št. 555 (češko).

Praktikant

z dobro šolsko izobrazbo in iz boljše
rodbine **so sprejme** v tukajšnji pisarni.
Lastnoročno pisane ponudbe je
naslovi na upravn. »Slov. Naroda«.

3108

Gospodična

zmožna slovenske in nemške steno-
grafije izurjena v strojepisu

želi službe.

Ponudbe naj se blagovoljno poslati
pod "Stenografinja" na upravnštvo
"Slovenskega Naroda". 3046

Suhe gobе

lepe, bele (jurje) kupi po dobi ceni
C. F. SCHUBERT, Gradec,
Murplatz 10—12. Vpošlje naj se
vzorec. 3059

Novo!

Največje zaloge
fotografiskih strojev,
raznih občutljivih
plošč, kakor Agfa,
Germania, Lumier, Perooto itd.,
vseh vrst občutljivih razvijalnih in
kopirnih papirjev kakor Gevaert,
Lenta, Solio, Celloidin itd. **Ima**
2798 **vedno**

"ADRIJA"
drogerija in farmaceutura
B. ČVANČARA

v Ljubljani

Šolenzburgova ulica 5.

Izjemna delavnica vašemu na razpolago.

Zanesljiv, tresa, gospoški 3111
kočiljaž

s izpričevali prve vrste, več nemščine
in slovenščine, dobiti tukaj snimka. —
Samski prosilci imajo prednost.
Kje, pove upravnštvo "Slovenskega Naroda".

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 324
L. SEBENIKU v Spod. Ščiki.

Bay-rum
s konjičkom

tvrdke Bergmann & Co., Draž-
dane in Dečin na L.

se primerno dobro obnaša proti two-
ritvi luskin in prezgodnjem osivenju in
izpadanju las, pospreše rast las in je
izredno krepčujoče vterjalno sredstvo
proti revmatizmu. Dobiva se v stekleni-
nicah po K 2— in 4— v lekarinah, drogerijah,
brivnicah in parfumerijah,

želodčna sol

v svoji sestavi nanovo zboljšana, že več nego 30 let uve-
dena z **najboljšimi uspehi**, je in ostane najboljše **sredstvo**,

proti vsem vrstam želodčnih bolezni, drevesnih bolezni

in pomakanju teka. Nepriljiva je za urejanje in

vndrževanje dobre prebave. Kdo se **zagibuje** k hujšanju,

naj takisto dvakrat na dan rabi želodčno osl. — Škatljica stane K 1-50. Razpošila se vsa

dan po pošti po povzetju in sicer najmanj 2 škatli. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah,

Glavna zalogi k.k. in lekarin lekarin Julija Schaumanna v Stockerau pri Dunaju.

4468

Lekarinja Schaumanna

je v teku in trpežnosti nedosežno

koło sedanjosti. 1053

Zaloga Puchovih koles.

Kolesa sprejema v **poprave, omaj-**

iranje in ponihljanje ter

izposojevanje koles.

Zočna, solida in cena izvršitev.

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Ceniki zastonj in franko.

4469

Kojigama in Trgovina z muzikalijami

KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih uvedenih

učnih knjig

v predpisah nakladah po najnižjih cenah.

Zaznamki učnih knjig se oddajajo zastonj.

4470

Novo!

Največje zaloge

fotografiskih strojev,

raznih občutljivih

plošč, kakor Agfa,

Germania, Lumier, Perooto itd.,

vseh vrst občutljivih razvijalnih in

kopirnih papirjev kakor Gevaert,

Lenta, Solio, Celloidin itd. **Ima**

2798 **vedno**

"ADRIJA"

drogerija in farmaceutura

B. ČVANČARA

v Ljubljani

Šolenzburgova ulica 5.

Izjemna delavnica vašemu na razpolago.

4471

Promocijski zalogi v sklopu 8. septembra t. l. po E 5-00, k izvedbi šestih strojev 1. oktobra t. l. po E 8-

za ves prebivalni ustroj imajo čez 20 let ključno preizkušenje, mile, še to rastiške želodesne krepke "Sagredo-Barber" (odvajalne pastilje). Škatljice po 70 h in K 240. Lekarna »Heil. Geiste, Dunaj I, Operngasse 16.

Odkriveno s c. kr. državno ediko.

Pazite na
CARBER
ime Barber.

zdravstveno meblovano sobo

svetlo, s poselnim vredom v bližini
glavne pošte. Cena je postranska stvar.
Ponudbe pod "S. U." na upravn.

»Slov. Naroda«. 3094

3076

3063 **Predajam lepa**

namizna jabolka

vsake vrste v zaboljih od 25 kg naprej.
Naročila oddajam le proti povzetju.
Jakob Beloč, posestnik v Zgorj.

Oketu št. 3, pošta Radovljica.

3100

dva para težkih konj

6—8 let starih, kupi takoj
JOS. ŠKERLJ, špediter

Ljubljana, Dunajska cesta.

Prostor v mestu s pro-
dajo vina, žganja, piva
ter posode

se odda le podjetnemu

3104

penzionistu

učitelju ali uradniku proti kavciji z
blagom vred v **načetu**. — Pisma pod
"9999" na upravn. »Slov. Naroda«.

3105

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, na vogalu Kongres-
nega trga in Vegove ulice št. 2, s 5
sobami, balkonom in vsemi pripadki

se odda s 1. novembrom t. l.

Povpraša se pri g. dr. Žerjavu v isti
hiši od $\frac{1}{2}$ L.— $\frac{1}{2}$ 2. popoldne ali pa
v pisarni zvezne slov. zadruge.

3106

A. Lukic Ljubljana, Pred Škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmoderneje površnike in pelerine za gospode in
dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice.

Strogo solidna postrežba.

958

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se zahvaljujem vsem dosedanjim p. n. gg. naročnikom,
kateri so me počastili z obilnimi naročili v moji dolgoletni delavnici v

Hilberovi ulici ter se jim priporočam, da bi mi ohranili svoje za-

upanje še v bodoče.

Obenem naznam, da sem svojo

ključavniciarsko delavnico

izdatno povečal in se preselil iz dosedanjih prostorov v

Hilberovi ulici, v popolnoma preurejeno lastno delavnico,

Cela na Hilberjevem želenici št. 10, nasproti restavracije "Novi svet".

Ker mi bo možno sedaj svoje p. n. naročnike boljše in točneje postreži,

se vijudno priporočam za vsa v mojo stroko spadajoča dela.

S spoštovanjem

Rudolf Geyer, stavbni, umetni in konstr. ključar.

3057